داستانی هەڵۆی سوور

1984

ئادەمیزاد قەت بۆ ئەوە نەخولقاوە تا ببەزێ!.

ئەشێ مرۆڤ تێك بشكێنرێ بەڵام هەرگیز نابەزێنرێ.

ئێرنیست هیمنگوای

لەڕۆمانی "پیرەمێردو زەریا"وە

ـ 1ـ

هەور تەتەرێکە خێرا و مژدەی سەوزی

ئەم بارانە ئەدا بەتۆ

بچۆ بەری

بچۆ بەری و

لەخۆشیاندا تێر تێر بگری!

زۆر دەمێك بوو، ئاسۆ وەکوو

شاعیرێکی تەنیای چاوشین

ئانیشکی دادا بووە سەرکەل

غەمگین.. غەمگین،

بەر پەنجەرەی چاوەڕوانی گەڕانەوەی

باڵندەی وشەی گرتبوو

بەیانیان زوو

ژانی نەنووستووی ئەو، ئەبوو:

بەنامۆیەکی گەڕیدەی سەر هەلگرتووی

شاخ و دۆڵی

ولاتی تەم

ولاتی خۆی

لەئەنگۆرەشدا، هەناسەی

ئەبوو بە کزە بایەکی

باوەشێنکەر

بۆ ئاگردانی برینی پڕ لەپشکۆی

سەرنجی وێڵ ئەفڕیو ئەڕۆی

لەو سەرەوە، برژانگی تەڕ ئەهاتەوە

هیچ دیار نەبوو کپو خامۆش

هیچ دیار نەبوو کپ.

هیچ دیار نەبوو

هیچ!

* * *

باڵندەکان لەکۆچدا بوون

ڕێگە ونو، کۆچ بێ وادە

هەتاو: لەتەما خنکابوو

زەریا: کاروانی قووت دابوو

هەوار: دووکەڵ، وشە: نمەی

نەباریو بوو.

چاوی شاعیر دوو ئەستێرەی

خۆڵەمێشیی، لەناو سەردا

قەتیس ماو بوون.

دەستی شاعیر دوو لقی وشکی

دارێکی لەدارستان بەجێ ماو بوون

یاری شاعیر،

دوو سوێسکە مەمکی سپیلکەی

لەبناردا سەر بڕاو بوون.

⋆ ⋆ ⋆

زمان دەمی گوێزانێ بوو

ڕوومەتی ئارامو ئۆقرەی،

کچی خۆری قاش قاش ئەکرد

دڵۆپی سوور تکایە سەر:

شەوی تەمەن

بووکە بە بارانەی خوێنین باڵای تۆ بوو

هەژاری گوند، هەژاری شار

کۆڵان.. کۆڵان..تەلان.. تەلان

ئەیان گەڕان.

ئەی باڵا ئاوێنەی گوڵێن!

تۆ ئەڕۆشتیو چاوم لێ بوو

هەنگاو، هەنگاو لەدواتەوە

مێژوویەکی تازە ئەڕوا !

⋆ ⋆ ⋆

ڕایان کرد و ماڵیان چۆڵ کرد

ڕایان کردو ئاگریان بەردایە بێشکە

بێشکە گریاو بوو بەزوخاڵ
ڕووباریان کوشت.
ڕایان کردوماڵیان چۆڵ کرد
ئابڕوو مەلیێکی سپی بوو
خستیانە ناو
قەفەزی سنگی فەرهادیَو
هەڵیان گرتو بردیان بۆ شا
ئابڕوو سەر پۆشی کێوان بوو
دایان بەسەر تەرمەکەمداو
بردیان بۆ شا
دوای قاقایەك کە "شا" سەرێکی هەڵبڕی
مەلی هێنایە دەرەوەو
لەبەر قاچی شا بانوو دا سەری بڕی
ئەمجارەیان دانەوێوەو
بەسەر پۆشیش
پێڵاوەکانی پێی سڕی!

* * *

ئەوەتا وا
لەپرسەی ڕوبارو شاخا
شایی مەرگو برسێتیَیە
کات: کوللەیە
چاوی کێڵگەو چرا ئەخوا

ئەوەتا وا
کوردستانم بەلەمێکی سەرگەردانە
ڕوەو گێژو گەرداو ئەڕوا

★ ★ ★

وەرن گوێ لەخوێنم بگرن
تاوانەکان بنووسنەوە
چۆن ئەژمێردرێن؟!
وەرنە سەر منارەی دەنگمو
"قەڵای دم دم" ێکی تازە
بخوێننەوە.
کێ ئەتوانێ گوێی بۆ بگرێ؟!
کەژ کچێکی بسك سەوزی
لەش زێڕینی چواردە ساڵ بوو
بەزیندوویی
ئەیان پەستایە گۆڕەوەو
پڕ بەدەربەند، ئەیزریکان.

★ ★ ★

وا دووبارە هەر هەمان تۆڕ
گرتمیەوە
تۆ ئاوڕێ بدەرەوە
چۆن تۆڕێکە:
وردە ماسی قەتیس ئەکاو

گەورە ماسیش سووك‌و باریك
لێوەی ئەچێتە دەرەوە.

⋆ ⋆ ⋆

ئێوەی ئەی گەورە پیاوینە
پیاوانی دز
پیاوانی پووت
چاومان لێ یە:
لەناو لنگی تارانەوە سەر دەردێنن
لەگەڵ خۆتاندا وەك جانتای،
ڕەشی دەستتان
ئوتێل.. ئوتێل
شەقام.. شەقام
ڕوو زەردیتان ئەگەڕێنن
ئێوە ئەی گەورە پیاوینە
پیاوانی پووت
چاومان لێ یە
بەڕیز جامانە دائەگرن
دای ئەگرن‌و پەردە کوللەی دەوری چرپای
سۆزانییەکانی تارانی پێ ئەگێڕن!
من ئەو شاعیرە ناسکەی
ڕابردوو نیم
هەرچی گوڵێ کە هەڵوەری

تێر بۆی بگریم!

* * *

ئەم بەیانییە تەرمەکەی
دوێنێی خۆم ناشت!

ـ 2ـ

ـ "آغا بیا"
ـ بۆچی لێرەین؟!
دەریاچەکەی سەرووی "ورمێ"
ئاسمانێکی دابەزیوو بوو.
پەڕەسێلکەی هیلاکی چاو
نەگەیشتە هیچ لایەکیو ئەهاتەوە
لەخوێ ئاودا، برینەکان، بەبێ ئەوەی فێریان بکەن
ئەیان زانی چۆن دەستی خوێن ئەبزوێنن
بەبێ ئەوەی فێریان بکەن،
ئەیان زانی بەکام زمان خەمی دەریاچە ئەدوێنن
ـ ئەی دەریاچە ناسیاوە نەناسیاوەکە, ئەمانبینی؟
ئێمە دۆستو کەسو کاری،
"گەلاوێژ"ێکین کاروانمان ون کردووە.
ـ "آغا بیا"
ـ "ئێمە لە کوێین"؟
لەبەستێندا ئێمە لم بووین

وێڵ بوون لەدەنگی "گوگوش"دا
دەستی بەسەر سەری نەرمی،
ئاسکی دڵماندا ئەهێنا
بەڵام جەخار! دەرزی هەموو قەوانەکان
لەبرژانگی هەڵکێشراوی خۆمان بوونو
خاتوو گوگوش
بەدێوەجامەی زەردو سوری ئاوازەکان
ڕاوی ئاسکەکەی ئەکردین.
جەخار! جەخار!
لەبەستێندا ئێمە لم بووین
بچووکترین منداڵی "شا"
بەچیلکەیەك:
"پایان"ی لەسەر ئەنووسین!
ـ قوربانتان بین، ئاگادارین؟
ـ ئێرە کوێیە؟
شەقامەکان ڕیزە تابوتێکی ڕەش بوون
سەرەکانیان کرا بۆوە
لەناویاندا۔ موعینی۔ یەکان ڕاکشابوون
کەبەسەریاندا ئەڕۆشتین
دەرلنگی
شەرواڵە کانیان ئەگرتین
"ئەوە چۆن بوو نەئەمردین"؟

ـ ئێرە کوێیە؟
سەرەتا بوو: پەیکەری باوك‌و کوڕەکە دەم بەخەندە
لەسەر سەکۆ هاتنە خوارێ‌و پێشمان کەوتن
جانتاکانیان بۆ هەڵگرتین
لە ئوتێلی ـ ئاریان ـ دا
کام ژوور پۆشتەو ڕازاوە بوو
بۆیان گرتین
ـ سوپاس، سوپاس!
وەختێ ئەوان گەڕانەوە سەر سەکۆکە
کۆنە زامێکی مەهاباد زۆر بەپەلە هاتە لامان
ـ دەخیلتان بم چاوم لێ بوو
کە باوکەکە چاوی لە کوڕەکە داگرت
دووسێ کەڕەت چاوی داگرت
دەخیلتان بم چاوم لێ بوو
دەخیلتان بم!
ـ ئێرە کوێیە؟
کۆتایی بوو، پەیکەری کوڕو باوکەکە دانەبەزین
پشت لەئێمەو ڕوو لەپیاوە پووتەکانمان
هەڵ ئەپەڕین
کوژراو بووین و هاوارمان کرد
کوژراو بووین‌و ئەمانبینی:
ـ ئەوە مێژەرە سپیەکەی" محەمەدە"

بۆتە دەسماڵی سەرچۆپی
مەرگێکی سووری دووبارەی
بەهاری شار
ئەوە چۆغەی موعینییە،
بەسەر ئەسپی "قودسی"یەوە
دەوران ئەکاو
جارێکی تر
ئەیجۆشێنێ کۆتەڵی شار!.

* * *

ئەی تفەنگەکەی "موعینی"
تەنها ئەو وەختە ببوورە
لەپیاو کوژان
گەر توانیان جارێکی تر
"موعینیت" بۆ بهێنینەوە
بتکاتە شان.

* * *

بەدڵدارانی شەم بڵێن
حەریقێ بەربۆتە دڵم
هەر کە ئەدوێم
ئەبێ بە وەرزی ژیلەمۆو پشکۆ بارین
بە دڵدارانی شەم بڵێن
لەبەر بۆنو بۆکروزی جەرگی منە

باخان چاویان پڕ ئەبێ لە ئاوو، کەژان
هەموو وەکوو دایکم ئەگرین.
بەدڵدارانی شەم بڵێن
با بە دەرونما هەڵگەڕێن
بەڵام هێواش، نەبا پەیژەی
ئێسکم بشکێ
وا ئەکەوم!
بەدڵدارانی شەم بڵێن
با دەس بەنە پەلی شەمو
لەناو دڵما دەری بێنن
دەری بێنن
با بسووتێم ئەو نەسوتێ!

* * *

خۆ ئەمبینن!
من سووتاوم‌و لەسەر تەختی ناوچەوانم
گوڵان ئەڕوێن
ئەی دڵدارە ئاوارەکان!
تەماشاکەن
وردبنەوە کام گوڵ، شەوقی چاوەکانی
ئەگاتە شەوقی چاوانی،
گوڵاڵەی خوێن.

ـ 3ـ

هەرێزی شەو بە لەشتا ئەتەنێتەوە
تۆ خاکێکی بەبڕشتی
هەموو وەرزێ
هەر یەکو سەد گوڵە ژانی تازە ئەبڕی
هەرێزی شەو بە لەشتا ئەتەنێتەوە
تۆ پردێکی ڕەشپۆشیتو
بەم ڕۆژگارە
خەمی سووری ئەم شاخانە
بەسەرتا ئەپەڕێتەوە.

* * *

لەم شەوەدا درەختەکان بیناییان:
وەکوو شوشەی چرایەکی دووکەڵ خواردوو،
نابینێتو هەر کەهەنگاو هەڵ ئەهێنن
بەسەر یەکدا ئەکەونو پەل ئەکوتن
هەر تەڵەزمەو ئەچێ بەچاوی گەڵادا
دارستانێ هەمووی کوێرە!
لەسەر ترۆپکی شاخەوە
کەشوانەکە دائەگەڕاو
قۆڵی ئەکرد بەقۆڵی گۆرانییەکانیا
گاڵۆکەکەی ئەکرد بەسەرینی دەستی
ئەوسا ئیتر دارستانی دار بەڕووەکان

هەڵ ئەپەڕن، ئەیان زانی،
هیچ ڕووبارێ شەپۆلی لێ نەمردوەو
هیچ دڕکێکیش نەیوێراوە
سەر بکێشێتە ماڵی هیچ گوڵێکەوە
ئیتر هەتا گۆرانی شوان
کڵاوی قوچی لاوك‌و حەیرانەکەی،
لارتر لەسەر سەری کەژو
گردۆڵکەکان دابنایە
سەمای بەفرو قەڵبەزەکان
باوەشیان ئەکرد بە ملی کوردستانداو
گەنج ئەبۆوە ئەم دنیایە.

* * *

لەم شەوەدا بەرانە کێویی شاخی خۆی لێ بۆتە تەوق
ئەوەتا گشت پێ دەشتەکان وەك ڕانە مەڕ ئەبڕنەوە
شانەی هەنگ‌و هێلانەکان
بۆ دورگەی مەرگ ئەگوێزنەوە.

* * *

ئەسپەکان چۆڕ چۆڕەی فرمێسکیان
کەوتە بن سمەکان
تەوێڵیان وەك ئاڵای جێ ماوی ئۆردویەك،
لەغاردا جێ هێشت‌و کەوتنە ژێر لەوە.
ئەسپەکان حیلەیان لەقوڕگیان جوێ بۆوە

مێخەکان سواریان بوون

بڕوانە ئاوزەنگی چۆن لەپاڵ ئاخوڕدا

بۆ قاچی سوار ئەگری!

"ئەسپەکان زریانی تووڕە بوون

لەبەر پێی زەمیندا مەحاڵیان یخ ئەدا"

★ ★ ★

تۆ گوێ هەڵخە بابزانم

کوروزانەوەی گەنم‌و ئەم زەمینە

چۆن لەیەك جیا ئەکەیتەوە؟

ناڵەی پەلکە گیاو ئەو شیعرە

بەچیدا ئەناسیتەوە؟

تۆ گوێ هەڵخەو من پێت بڵێم: گوێت لە چیە!

★ ★ ★

لەسەرانسەری وشەدا بزوتنەوە قەدەغە بوو.

حەرفێکی زۆر خرانە ناو خودەکانی ئۆردوگاوە.

زەردیان گرت

سووریان کوشت

شین هەر بەپرچی خۆی هەڵواسرا

سەوز ئاوارەی وڵاتی گریان کرا

لەسەرانسەری تابلۆ- وشەدا

بوو بەپرسە!

★ ★ ★

که گۆڕیچەی گوڵەکانیان هەڵدایەوە

تیایاندا بوو نەژاکا بوو

چاوم لێ بوو بولبولێ بۆ

تەرمی گولێك ئەگەڕا

کەدۆزییەوە پێ یان وت: چۆن ناسیتەوە؟

ئەم ناونیشانەی هەڵدا:

گوڵ ئەستێرەی سلێمانی دابوو لەسەر

مانگی پاوانەی سابلاخی لەقاچدا بوو

کراسی گۆمە شینەکەی وانو ورمێی ئەکردە بەر.

٭ ٭ ٭

ئێوە بلێن

ئەو پۆستەیەی کەخوێنی خۆم ناردبێتی

نەیگەیێنم؟

ئاوێنەیەك سیمای شاخو هەردەکانم

لێ بگۆڕێ

نەیشکێنم؟

ـ 4ـ

وا ئیستاکە

فوراتو دڵم دراوسێن

ئەو سترانێکی غەمگینەو

شەپۆلی کەنار ئەی ژەنێو

دڵیشم ژوورێکە تاریک
تاریک وەکوو گوندی قەندیل.
شەوانێکە
خەم چاوی خەمی تەنیشتی تیا نابینێ
من لە ناو خەڵوەتی "مەی"دا
هەموو شەوێ، دائەگیرسێم
پێک چرایەو ئەیخەمە شوێن نەهێنیەکان
ملی خەیاڵ.. بەرەو گەردوونی ناوەوەی
گیانم ئەنێم..
کە پێک هۆشم ئەخواتەوە
ئەستێرەکان ڕام ئەژەنن..
کە پێک سەرم لەم نەخشەیە ئەکاتەوە
بەدوای یەکدا خەونەکانم
لەسەر مێزی وەنەوزدەری
بەردەمی دوای
نیوە شەوم دائەبەزن.
ئەتوێمەوە
ئەی گیانی من.. خۆت ئەزانی شەوانێکە
خەم چاوی خەمی تەنیشتی تیا نابینێ
شەوانێکە رایەڵی ئازارەکانی
بێ سنوورو کۆتاییە
من مەستێکی بێقاچم و

شوێن کەوتووی دوای تەرمی خۆمم
نارۆمەوە
گلێنەکەم خۆت ئەزانی
ماڵم هەیە هەتاکوو من بڕۆمەوە؟
شەوانێکە بەتەنیا پێك
مەگەر ئازارم سڕ بکاو
لەسەر ڕانت تەنها تاوێ
گێژەنی ناو سەری ماندووم بسرەوێنێ
فریشتەکەم بێنە ڕانت
من ئەمەوێ ئیستە بنووم
من ئەمەوێ ئیستە..
من ئەمەوێ..
من..
م..

* * *

سەرنج ڕووا
بۆ نەهاتی؟
تا هیچ نەبێ گوێیەك بگری،
لەو لاوکەی کە ئیستەکە
لە شمشاڵی شوانێکەوە
لەقەدپاڵی بێ دار بەڕووی کەژەکاندا،
ئاوازە ئێش لەسنگمەوە هەڵ ئەمژێو

ئەیڕێژێتە ناو سەنگەرە چۆڵەکانی فەرهادەوە
ـ نە فەرهاد دیارەو نەشیرین ـ
بۆ نەهاتی؟
من ئەترسم وام لێ بکەی کە وەرزەکان
بە چوار دەستە تەرمی غەریبیم هەڵ گرن
هەڵیگرنو ئێوارەیەك.. بەخۆرنشین
خۆیان بکەن بە ناو گیانی ماتی تۆدا
من ئەترسم لەو ساتەدا
بەفر ڕێگەی دڵدارانی شارەکەمی گرتبێتو
کەس دیار نەبێ
زوقمو سەرما دەستو پەنجەی
درەختی لەگۆ خستبێ
مەلو باڵندە دیار نەبێ
نیگام ڕووا
بۆ نەهاتی؟
وابووم بەهەڵمی سەر فورات
بۆ نەهاتی؟

* * *

ئارام هەورێکە بەپێچ و ژارو ژەنگە
بارانی تیا بەند کراوە
هێلانە چۆڵەکەی دڵی باوکێتی من
زەردە مارێ وا لەناویا

باڵی فڕینم بەستراوە
دێمەوە لات؟
ئەی "هەڵۆ" گیان دێمەوە لات؟
دەستەکانم دوو لقی وشکی درەختی
تینووی لەشمن
لەکەناری دوورگەی لمدا ئەبنە زوخاڵ
نەهاتە ساڵە هەڵۆ گیان نەهاتە ساڵ!
شارە مێرووولەی قلێشی بەردەمی من
داویانەتە چاوی ئاوو دەری دێنن
تاریکستانە هەڵۆ گیان تاریکستان
بەسەر سەرما ئەی هەڵۆ گیان
داڵەکان خوولە خولیانەو لەئێستەوە چاوەڕوانی
دەم بەیەکدادانم ئەکەن
ئەیانبینم.. نزم ئەفڕن
ئەیانبینم.. دێنە خوارێ
چۆن بتگەمێ ئەی هەڵۆ گیان چۆن بتگەمێ
ڕێگەکانی نێوان منو چاوانی تۆ
بەدارستانی نێزە تەنراون
ڕێگەکانی نێوان منو گۆیژە
چەقۆن چەقۆ!
دە روخساری گریاناویی خۆتم تێکە
با ئەم شیعرەم پەڵەی خەمێکی تر بدات

من ئەزانم هەر کلۆڵی و

شیعرت بۆ بەجێ ئەهێڵم

ـ وەك باپیرەت بۆی جێ هێشتم ـ

نەهاتە ساڵە

هەڵۆ گیان

نەهاتە ساڵ.

من نازانم ئەی هەڵۆ گیان

دێمەوە لات،

دێمەوە لات؟

⋆ ⋆ ⋆

سلێمانی گەڕەکی ئەزمڕ ـ ژمارەی خانوو 224

دایە!

دایە!

کوڕەکەت ئێستە قەقنەسەو

لەمەخفەرێکدا ئەسوتێ

کوڕەکەت زامێکە وێڵ و

بەم ڕۆژگارە

لەگوێ فورات

دەس بەپرچی خەما دێنێ و

سەر کوڵمەکانی ماچ ئەکات.

دایە! فورات هاوڕێمە

نامۆیی من ئەخواتەوە
شەو دێ بۆ لام
لەتەکمەوە لەسەر چرپا شکاوەکەم
ڕائەکشێ
ئای کە دڵم ئەداتەوە
تا درەنگان، تا نەزانێ
باڵە فڕێی خەو لەچاوما خاو بۆتەوە
جێم ناهێڵێ‌و ناڕواتەوە
دایە! فورات دەرگای دڵی،
پەنجەرەی سەر شەپۆلەکان
هەر بۆ غەریبە وێڵەکان ئەکاتەوە
ئەو کە ئەڕوات
ئاوڕ لەوان ئەداتەوە.
دایە!
دایە!
مادام فورات لەگەڵمایە
مەراق مەخۆ
وابزانە خۆتم لایە!
دایە توخوا لەبیرت بێ
کەچوویتە لای گۆیژەو ئەزمڕ
پێیان بڵێ
شێرکۆ ئەڵێ!

بۆ ئەو شیعرەی پێیان وتم
داومەتە دەست شەپۆلەکان
بیبەن، بیگەیێنە" سیروان"
لەبێ دەنگیی نیوە شەودا
لەوکاتەدا..
کەمانگ شەوقی چراکەی دەستی خۆش ئەکاو
بە کۆڵانی پەڵە هەورا تێ ئەپەڕێ
لەو بەرزەوە
ئیستێك ئەکاو
سەرنج لەگوندێکی سوتاو ئەگرێ
لەوکاتەدا با گوێ هەڵخەن
گوێیان لەو هەڵبەستەم ئەبێ!
تێبینیەك:
پێ یان بڵێ
بەتایبەتی
فورات سڵاویان لێ ئەکا!!.

* * *

ئەمڕۆ فوراتم ڕوون بینی
تێ ئەپەڕیو ئەی وت: کاکە
نە ڕنو بەفری کوێستانان ئەچێتەوەو
نە ئاوی من ئەبڕێتەوە!

ـ 5ـ

لەو ڕۆژەوە کە شاخو داخ دارستانی بەریان دڕیو
وەکوو کۆمەڵی چەتەوڵ لەبەردەمی شێرەکاندا ڕووت بونەوە
پاڕانەوەو کەوتنە سەر چۆك، لەو ڕۆژەوە ڕەوەز گریا.
کەژان قژیان دەسکەنە کرد، بەپۆل هەڵۆ سەریان هەڵگرت.
سەنگەرەکان ڕایان ئەکرد. قەڵەم ملی وشەکانی خۆی
ئەقرتان. شەپۆل هاواری ئەکردو ئەیقریشکان. لەو
ڕۆژەوە کە کانیەکان، لێڵایی چاویان داهاتو کوێر
بوونەوە. قولاپەکان یەکە یەکە ماسی گیانی
گۆمەکانیان دەرئەهێناو هەڵیان ئەدڕین.
وەردو کێڵگە بوبوون بەئوردوگای کوللە
گرد بەگۆڕستانی کوللە. تفەنگەکان سەر
بەرەو خوار هەڵ ئەچنران. هەتا ئەکران
بەهەرەمی دیوەخانی والیو سوڵتان.
لەو ڕۆژەوە ئیتر ترس
ئەم زەمینەی تەلبەند کرد و
بێ دەنگی بوو بە پێشڕەو و
یاسای ژیان
لەو ڕۆژەوە! چرا مردوو
بارگەی هەڵدا تاریکستان!

* * *

لەو دەمەدا

پیاوانی خوێن‌و هەتاو دز.
پیاوانی پووت
پیاوانی بیر عەمارە پۆ
لەناو لنگی سۆزانییەکانی تاراندا
لاسلکییان بۆ یەك ئەکرد،
شفرەی هەرەسیان حەل ئەکرد.
لەو دەمەدا
لەسەر شەقامی "پەهلەوی"
لە"خانەدا"
چاومان لێ بوو
جرتیان بۆ "هەندرێن" لێداو
کێریان نیشانی "زۆزك"دا!

* * *

لەیەك کاتدا
دوو شاعیر بووم لەناو خۆمدا
لەو ڕۆژەوە
دەستکێشێکی ئاسنینم لەدەست کردو
دەستم بەناو دڵما ڕادا
گەڕام.. گەڕام
هەتا ملی شاعیرە خۆش بڕواکەم گرت
هەڵم کێشاو دوور تورم دا.

* * *

ئەو شیێرەی دەستی پەڕاندم

فێری کردم

شیعرەکانم

بکەم بە شیێر!

* * *

هاوڕێکەم!

بۆت نووسیبووم

بە کێوەکانی شیعرەکەت

بڵێ، بۆچی

پەستن... ئەگرین؟

بۆ نازانی

ئەی هاوڕێ؟!

ئەو کێوەی هەڵۆی تیا نەبوو

پێ ناکەنێ!

* * *

هاوڕێکەم!

ئەمڕۆ دار خورمایەك وتی:

با بیابان جێ نیشتەم بێ

کە خۆشەویستی ڕەگی خۆی

بەئازارا شۆڕ کردەوەو

گەیاندیە ئاو

باڵندە خۆی پەیدا ئەبێ و بۆم ئەخوێنێ

"با" خۆی دێتو ئەمدوێنێ

⋆ ⋆ ⋆

هاوڕێکەم!

بۆ لات سەیرە؟

زۆر جار سیاسەت پیاوێکە کەتەو ورگن

شەپقە لەسەر

پیرەو بەڵام گەنج ئەنوێنێ

ئەم کابرایە

ئەفەندیەو سەر ڕووتاوەو

جانتا بەدەس

سەد گیرفانی بۆ جلەکانی کردووە

هەرچی زمانە پێی ئەدوێو

ناویشی:

ـ بەرژەوەندی ـ یە!!

⋆ ⋆ ⋆

هاوڕێکەم؟

ئەوەتا وا

سنورەکان بوون بە گاسن

بەسەر کێڵگەی لەشی مندا

دێنو ئەچن

وەرە پشتم هەڵبەرەوە

چی ئەبینی

ـ چۆن نازانم!
نەخشەیەکی کوردستانی
ئەنجن.. ئەنجن.

ـ 6ـ

هەفتەو هەفتە
بەغدا ئیزگەی دابەزینی نامۆییتە
تۆ "نەورەسێکی" ئاوارەیت خۆت لەدیجلە هەڵئەکێشی
دیجلە خەمێکی ڕەوانە
دڵت ئەدەی بەدەمیەوە
سەرت ئەخەیتە ژێر باڵی،
شەپۆلێوەو خەو ئەبینی:
ئەچیتەوە کۆنە هەوار
سەرنج ئەدەی ئەوا"بڵباس"
بەملەدا دا ئەگەڕێ
ئەگاتە پەلکە ڕەنگینەو تیا ون ئەبێ
دێتە دەرێو جلەکانی زەردو سورە
لەسەر لووتکەش تفەنگەکان
سەریان لەگەڵ هەوری ئاڵدا۔ یەکانگییرە
بەڕاکردن
بەهەورازدا هەڵئەگەڕێی
بەدەم هەناسە بڕکێوە

سەر ئەکێشیتە ناو هۆبەی ڕەوەندەوە
لێو: گزنگی بزە ئەگرێ
ئەم تاوڵە هەڵ ئەبژێرێ
"کاڵێ" ی چاو ڕەش ئەبینیتو
دائەنەوی و سووك سووك
ئەچێتە ژورەوە
بەبێ قسە..
ئاگری لەگەڵدا خۆش ئەکەی
وردە وردە
سەرت ئەبەیتە پێشەوەو
بۆنی مێخەك بەنگی سینەو
گوڵاوی نێو مەمەی ئەکەی
چاو دائەگریو
چاو دائەگرێ
ئەسپە مارۆی بەردەم دەوار
ئەحیلێنێ
زەنگی دەروونتان لێ ئەدا
دێیتە دەرێو لەمێخەکەی ئەکەیتەوە
خۆت هەڵ ئەدەیتە سەر پشتیو
"کاڵێ" فەقیانە هەڵ ئەکاو
لەسەر لا دێتە بەر دەمتو
بەپێ دەشتی سەوزو وەردا

ئەدەیتە غار
ئەو سەر ئەنێ بە دڵتەوەو
تۆش دڵێکی بن بێ قەرار
ئەسپە مارۆ، ئەسپی داستان
باڵ ئەگرێتو ئەفڕێو ئەچێتە سەر لوتکەی
"سەکری سەکران"

★ ★ ★

هەفتەو هەفتە
بەغدا ئیزگەی دابەزینی نامۆییتە
زامەکانت گوڵە ژاڵەن
ئەیانکەی بە چەپكو لەسەر:
مەزاری یادی کۆچ کردوو دایان ئەنێی
بە دیاریەوە دەستت ئەخەیتە ژێر چەنەی
بیرەوەریو
لەبەر خۆوە.. شیعر ئەڵێی

★ ★ ★

هەفتەو هەفتە
بەغدا ئیزگەی دابەزینی نامۆییتە
تۆ تەنیایتو.. تەنیایت وەك:
جوانوویەکی لە رەوگە دابڕاو وایە
بە چوار دەورا کوڕژن ئەکاو
ڕەوگە ونە!

کوا هاودەمێ ئەم ئازارەت ڕابژەنێ؟
بەغدا گلۆڵەیەك دەزووی ئاڵۆزکاوە
وەك وەڕس بوونی تۆ وایە.
ئای لەو تەونی بێزاری یەی
لەم نامۆیی یە ئاڵاوە
کوانێ کچێ شپرزەییت ڕابژەنێ؟
گوێی بۆ بگری
ئەو گۆرانیی ئاوارەکان بۆ تۆ بڵێو
تۆش بێ دەنگو تەنها جار جار
چاوی تەڕی بۆ هەڵبڕی.
گولاڵە خان!
گولاڵە!
گولاڵە!

* * *

شەقامی"سەعدون" سەعات چوار
سەعات پێنج
سەعات شەش
شەشو نیو
خەمێکم گەش

* * *

لەتەکتامو بێ دەنگ ئەڕۆین
لەنێوانی هەردوکماندا

تەنها پەنجەی تێك ئالاوی
دەستمان ئەدوێن
من ئازارە زەرد باوەكەی
"بەغدادی" نیم
لەئیستەدا
خەمێكم گەش، خەمێكم سەوز
لەتەكتام‌و بێ دەنگ ئەڕۆین
كەتۆم خۆش ویست
خۆم لەلا خۆشەویستر بوو.
بێ دەنگ ئەڕۆین
ئەم بێ دەنگیە.. هاوارە
ئەم بێ دەنگیە.. تەنیاییم ئەشڵەقێنێ
ئەم بێ دەنگیە.. لەسەرخۆ ئەمسوتێنێ
لەتەكتام‌و واهەست ئەكەم
یەكەم جارە سەرنج لەم دنیایە ئەدەم
یەكەم جارە هەست بەخورپەی خێرای دڵ‌و،
بوونی جەستەو هەناسەی سنگی خۆم ئەكەم
یەكەم جارە كە ڕەنگەكان بەدی ئەكەم:
درەختەكان سەوز ترن
گوڵە باخەكان سوورترن
رێبوارەكان زۆر جوان ترن
ئەو كۆشكانە بەرزترو

شەقامەکان درێژ ترن!

* * *

ئەی شاعیرە ئاوارەکە

سەرت نوقمی ناو قژی کە

لەبن تاڵە قژەکانتا نیگاکانت بکەرەوە،

وەك چۆن لەبنی ڕووبار دا هەڵیان دێنی.

لەوێ وردە ماسی ڕەنگین

لێرەش خەونی ڕەنگاوڕەنگی

عەشق ئەبینی.

ئەی شاعیرە بێ ماڵەکە!

پەنجەرەی سەر مەمکەکانی بکەرەوە

سەرت بخەرە ناو سنگو بەرۆکێوە

بۆنی ئارامێ هەڵ مژە

بۆنی هیوایەك هەڵ مژە

کەتەنها هەر لەناو سنگی

بێوە ژنەکەی دایکتدا هەڵت مژی

* * *

گوڵاڵە گیان!

ئەو عەشقەی تۆ هەتاوێ بوو

خۆی کرد بەناو تەمو مژی گیانی مندا

بووم بەساماڵو پێ کەنیم.

عەشقی تۆ بوو

رووی گرژو مۆنی ڕۆژانی —بەغدادیمی-
ڕوون کردەوە
بووم بە لاولاوو بە باڵای
خۆشەویستیدا هەڵزنیم.
عەشقەکەی تۆ
دەستی وشەی پەرەوازەو وێڵی گرتم
ئەوان بێ پەناو داڵدە بوون
جێت لەدڵتا بۆ کردنەوە،

★ ★ ★

نائومێدیی بەستەڵەکەو شاخی شەختەی
پاچو پێ مەڕە نایبڕێ، ناکرێتەوە
عەشقی پیرۆز بەخێرهاتی!
وەختێ لەچاوما هەڵهاتی
تەماشاکەن!
ئەوەتا واشاخی شەختە بەرەبەرە
ئەکرێتەوەو ئەتوێتەوە.

- 7 -

گیانم قەوزەیەك گرتبووی
وەکوو چنگی قرژاڵ وابوو
نەم ئەتوانی بچمە ناوی‌و پەل بهاوم
نەم ئەبینیت

تۆ لەتەنکاوا ناژیتو فێری ناخیت
تۆ مرواریت
ئەم وت تازە ناتدۆزمەوە
ئەم وت.. هەرگیز جارێکی تر
لەو زنەی نیگا ڕوونانەت ناخۆمەوە
ئەم دیواری شەوە زەنگە
چۆن ئەڕووخێ؟!
سی ساڵی تر؟ چل ساڵی تر؟!
ئەم وت، هەواری خۆڵەمێش
چۆن ئەبێتەوە بە ئاگر!
چاویلکەکەم قەترانی بوو،
بەفریش وەکوو پەڵە خوێنی وشکەوە بووی
سەر ڕانکو چۆغە شینکیەکەم
ڕەش، ڕەش ئەینواند
گیانم قەوزەی وەڕس بوونێ
تێی ئاڵابوو
دایکم ئەیویست بە نینۆکە تیژەکانی
بیڕنێتو ئاسوودەم کات
من حەوزێکی پڕ گومانی
لیخن بوومو
ئەویش ئەیویست دەرم بدات!
★ ★ ★

لەسەر سنگت تۆپی ئاسنە شەوانی دورە وڵات
ڕائەکشایت، چاوت ئەبڕیە: وێنە دێرینەکەی دایکت
ئەتویست بچیتە چاوێوە. ئەتویست لەناو قژیا بنووی
ژێر چەنەکەیت ماچ ئەکرد
لە پڕێکدا، وەك تارمایی
دەستێك ئەهات
دەستی جانەوەرێ، تووکن.
درێژ ئەبوو، چوار چێوەی وێنەکەی ئەشکان.
سەرپێچەکەی. سرکەییەکەی، کڵاوەکەی
دا ئەگرتو دەسماڵەکەی ئەکردەوەو
لەبەر چاوی تۆ ئەیسوتان.
ڕائەپەڕیت
وەك شێتو هار دەرئەپەڕیتە دەرەوەو
لەکەنار دا دائەنیشتیو
لەگەڵ فوراتدا ئەگریایت!

* * *

ساڵی داڵە کەر خۆرەیە
پۆل.. پۆل ئەفڕن
ئەنیشنەوەو
دەنووك لە چاوی شاخ ئەگرن.
ئای شاخی تانە لەسەر چاو
شاخو داخی هەڵۆ کوژراو

هەتا ئیستەش
ئازارێکی چەند بەسامی!
* * *
هەتا برین قووڵ بێتەوە
مەرگی چەقۆ نزیکترە
تا بەخشینی گیان کەمتر بێ
ڕێگەی خۆرەتاو دوورترە!
* * *
ئەوەی هەتاوی ناسیوە
وڵاتی تاریکیی دیوە

ـ 8ـ

درەنگە.. درەنگە.. درەنگە.. درەنگە..
زۆر درەنگە
مێژوو ڕووی ئەکردە خوێنو وای پێ ئەوت.
ڕێو بانەکان ڕوویان ئەکردە ڕێبوارو
وایان ئەوت
ئابڕوو ئەبوو بەئافرەتێ قژ ئاڵۆزکاو
بەرۆك دڕاو..
یەخەی شارو گوندی ئەگرت، ئەوەی ئەوت.
وشەکان ڕوویان ئەکردە قەڵەمەکان
وایان ئەوت.

منداڵەکان ڕوویان ئەکردە گەورەکان

وایان ئەوت:

درەنگە.. درەنگە.. درەنگە.. درەنگە..

زۆر درەنگە

★ ★ ★

شورەی چین‌و هەرەم‌و کۆشکەکەی بابل

یەکەم جار تەنها بەردێك بوو

بناغەیان

ئەو شاخەوانەی یەکەم جار

سەرکەوتە سەر لوتکەی ئەڤرست

چۆکی دادا بەو چیایە

ئەویش تەنها بە یەك هەنگاو

دەستی پێ کرد.

هاوڕێکەم!

کانیەکانی وڵاتەکەم خۆشەویستن

لەهەموویان خۆشەویستر

ئەو کانیەی

تینوێتی زۆری شکاندووم.

باخەکانی وڵاتەکەم خۆشەویستن

خۆشەویستر لەهەموویان

ئەو باخچەیەی

بەری زۆرتر بۆ گەیاندووم.

مامۆستایانی وڵاتم خۆشەویستن
لەهەموویان خۆشەویستر
ئەو مامۆستایەی یەکەم جار
فێری یەکەم حەرفی کردووم.
هاوڕێکەم!
شەهیدانی وڵاتەکەم تێکڕا هەموو خۆشەویستن
لەهەموویان خۆشەویستر
ئەو شەهیدانەی یەکەم جار
ترسی مەرگیان
بۆ بەزاندوم!

★ ★ ★

ترس ژوورێکە داخراو
بەچرپە باسی هەتاوی تێدا ئەکرێ
ترس پۆڕێکی غەمگینی هەڵکورماوە
وەکوو باڵی کناچە یان هەڵکێشاوە
کێرد بە بێ کییف ئەگەڕێتو سەر بەدەرگای
هەموو برینێکدا ئەکات.
سەر ئەکەوێتە سەر کەژو، هەوار، هەوار
بۆ بەرەو خوار ڕاپێچ ئەکات.
کێرد ڤینێکی ڕەشی تیژە
زمانی کوردی ئەبڕێتو
گوڵ لە باخچەو دەغڵ لەکێڵگە دەرئەکات.

"مامه یاره" لەگۆڕ ئەهێنێته دەرێو
ـ عەگالێکیـ لەسەر ئەکات.
کێرد ڤینێکی پەند خوراوەی دەمێ ساڵه
وا بەربووه
ئەڕوا ئەڕواو ڕائەماڵێو
ئێسكو پروسکی "مەولەوی"و
دار بەڕۆکان بەیەکەوه ڕائەماڵێ.

* * *

ترس ژوورێکه داخراو
بەچرپه باسی هەتاوی تێدا ئەکرێ
چرپه ئەڵێ:
لەم بەینەدا. چەند هەڵۆیەك. ڕەنگه شێت بن
چوونەوه شاخ. ئەم هەڵۆیانه لەڕەنگو
شێوەی باڵو
دەنووکیاندا. لەهەڵۆکانی تر ناچن. ئەمان سوورن
ئەوان بۆر بوون
وەك ئەفسانەن: دەر ئەکەونو ون ئەبن.
ون ئەبنو دەر ئەکەون. تینوویان بوو
لەئەستێرکی چاوی یەکتر ئەخۆنەوه.
برسی یان بوو گۆشتی ڕانی خۆیان ئەخۆن
به ڕۆژ ئەنوون بەشەو ئەڕۆن
لەناو کونه گورگەکاندا ڕائەکشێن

پێشبڕکێ لەگەڵ شەپۆڵو "با"دا ئەکەن
لووتکە لەژێر باڵیانایە.
ئەڵێن:
ئەم هەڵۆ سوورانە. لەسەر پشکۆ کڕ ئەکەون
بروسکەیان لەناو هەورا دەرهێناوەو
خستویانەتە دەروونی خۆیانەوە
ئەڵێن:
ئەم هەڵۆ سوورانە بەشەوی زریانو بەفر
هێلانەیان ئەگوێزنەوە.
لەسەر لوتکەش نەبێ نامرن.
بەچکەکانیان لەناو گەردەلوولدا نەبێ قەت باڵ ناگرن
دۆستی هەموو بنچکێکن.
ئەڵێن:
ئەم هەڵۆ سورانە
ئەگەر ڕێ یان کەوتە گوندێ، تەنها مەلە هەژارەکان
لەزمانو هەڵفڕینی ئەوان ئەگەن
ئەم هەڵۆیانە زۆر سەیرن.
نان بۆ مەلە هەژارەکان ئەکەنەوەو نانیان ناخۆن
ئەم هەڵۆیانە ئەفسانەن
لەشەپۆلدا گەرا ئەخەن
چرپە ئەڵێن: ماوەیەکە شاخی قەندیل
لەناو هەموو شاخەکاندا

بەتەنها ئەو پێ ئەکەنێ
بینیویانە: چیتی هەورێکیگوڵ گوڵیی
"سەر" بەستێتی
بینیویانەو خۆی وتویەتی
بۆیە ئاوا دڵی خۆشە
چونکە هەڵۆی سووری داستان میوانێتی!

* * *

ترس وەکوو گرێ قوڵفەی پەتێکی شلە لە ملدا
دەنگ هەڵبڕی گرێ ئەچێتەوە یەكو مل دائەبڕێ.
چرپە ئەڵێن: کێردی ڕاوچی
قاقا بە هەڵۆ سوورەکان پێ ئەکەنێ
چرپە ئەڵێن: گوێ یان لێ بووە وتوێتی:
جارێکی تر گەر بیست هەڵۆ
چوونەوە ناو دڵی شاخو
بەژێر هەوری منا فڕین
جارێکی تر گەر بیست هەڵۆ
نزارێکیان کرد بە دۆستو
دەربەندێکیان کرد بە ئاشنا
ئەوسا ئەبێ منی چەقۆ
خۆم لەسەر تاوێرە بەردێ بشکێنمو
نەیبینمەوە پێ کەنینی کەژو چیا!

* * *

هاوڕێکەم، شاعیر نییە، مامۆستای سەرەتایی یە
بیست ساڵە حەرف ئەچێنێ.
هەموو ڕۆژێ پەنجەرەیەك،
لەسەر دڵێکی بچکۆلە ئەکاتەوە.
بیست ساڵە دێراوی رستەی ناو دڕكو داڵ،
ناو بەردەڵان، بە پەنجە هەڵ ئەداتەوە.
هەموو ڕۆژێ لە تاریکیی هەڵ ئەنوتێو واز ناهێنێ
هەموو ڕۆژێ بەسەر ڕێگەی تەباشیرا
دێتو ئەچێو تۆز چاویلکەکەی ئەخواتو
واز ناهێنێ.
هاوڕێکەم، شاعیر نییە
بەڵام ـ کانی ـ ئەو حەرفانەی
لای شاعیرە، ئەم ئەچێتە ناویانەوە.
خشتی وشە دەرئەهێنێو ڕیزیان ئەکا.
ژووری ڕوناكو چلچرا لەو وشانە دروست ئەکا.
هاوڕێکەم هەفتەو هەفتە
نامەیەکی قژ تۆزاویم بۆ ئەنێرێ
هاوڕێکەم بەناو خەمو پێکەنیندا چاو ئەگێڕێ
هەرچی بینی بۆم ئەنووسێ
هەناسەی گۆیژە ئەخاتە ناو نامەوەو بۆم ئەنێرێ
ئاونگی چاوی تانجەرۆم بۆ ئەنێرێ
دەنگو ڕەنگی هەڵۆکانم بۆ ئەنێرێ

هاوڕێکەم شاعیر نییە، مامۆستایە
بەڵام لەشیعر جوانتریش، لەدڵیایە !

٭ ٭ ٭

هاوڕێکەم
نامەیەکی بۆ ناردبووم
هەفتەیەك بوو
هێشتا چاوی،
وشەی تەڕ بوو
بۆی نووسیبووم:
بەرە بەیانێکی پایز لە پایتەختا
ئەو کاتەی سەرەتای ڕێچکەی،
خۆڵەمێشیی، کرێکارە خەماوێکان
لەشەقامو گۆڕەپاندا
بەرە بەرە دەر ئەکەوتن
ئەو کاتەی یەکەم نەورەسی دیجلە ئەفڕیٚو
شەپۆلەکان چاو هەڵ ئەبڕن
لەو کاتەدا
فەرمان درا
سیٚ هەڵۆی سوورمان سەربڕن!

٭ ٭ ٭

دیجلە وتی: مەیانکوژن (2)
شەپۆلم وا لە دڵیانا

نەورەس وتی: مەیانکوژن

فڕینم وا لەگیانیانا

- سەرو- وتی: مەیانکوژن

سەوزیم لەناو چاویانایە

هەور وتی: مەیانکوژن

گرمەم لەناو دەنگیانایە

مێژووش وتی: مەیانکوژن

ڕێگەم لەناو سەریانایە

سەریان بڕین

* * *

بەڵام هەتا سەریان بڕین

هەر بەرز ئەفڕین

هەڵۆ لەئاسمانا نەبێ نامرێ

لەسەر سێدارەی خۆی نەبێ

لەنگەر ناگرێ

* * *

ئەو ڕۆژەی کێرد لە پایتەختا

سێ هەڵۆی کوشت

لە "قەندیل"دا

بیست باڵی گرت!.

* * *

ئاسمان ئەڵێ ئەستێرەیەکم کوێر ئەکەن

له قوبه‌ما ده‌ی تر هه‌ڵدێن

زه‌مین ئه‌ڵێ دره‌ختێکم ئه‌بڕنه‌وه

له‌بێشه‌مدا ده‌ی تر ئه‌ڕوێن

تۆش سه‌رچاوه!

کانیه‌کت لێ وشك ئه‌که‌ن

له‌بنارتا ده‌یانی تر هه‌ڵ ئه‌قوڵێن

★ ★ ★

ساڵی: کتێب

ساڵی: ئافره‌ت

ساڵی: منداڵ.

ئه‌ی نوێنه‌ری کۆمه‌ڵانی

گشت نه‌ته‌وه یه‌کگرتووه‌کان!

لێره له ساڵی کتێبدا

قه‌ڵه‌میان کوشت.

لێره له ساڵی ئافره‌تدا

منداڵیان کوشت.

لێره له‌ساڵی منداڵدا

دایکانیان کوشت.

لێره ئه‌مساڵ وه‌کوو پاره

پار: پێرار.

لێره ساڵ هه‌ر یه‌ك ناوی هه‌یه

ساڵی: زیندان‌و سێداره!.

★ ★ ★

چوومە پایتەخت
هەواڵی شیعرو چیرۆكو شانۆم پرسی
ـ پەیكەرە دیواریـ بەرزی
هونەرمەندیٚ
شەهیدەكەی هاتە قسەو
وتی: كە لێرەوە ڕەت بوون
من خۆم دیمن
تاك.. تاك نەبیٚ
هەموویان وان
لەسەر خوانی
كۆشكی سوڵتان!
★ ★ ★
ئەو نووسینەی
شەهید چەمۆڵەی لیٚ ئەنیٚ
ـ دوا ڕۆژـ لەدۆزەخی خۆیدا
ئەیسووتێنیٚ!
★ ★ ★
هاوڕێكەم بۆی نووسیبووم:
ئەمڕۆ دوو قەڵەمی شەهید
سەر خوێناویی
گەیشتنەوەو هاتنەوە شار
باخێكی زۆر

باخی گشتی، باخچەکانی بەختیاریو، ناو سەرچنار
گردێکی زۆر شاخێکی زۆر
مامە یارە، سەیوان، ئەزمڕ، پیرەمەگروون
هەموو بەرەو پیریان ئەچوون
هەمان ڕۆژیش
لەسەر شانۆیەکی مل کەچ
چەند قەڵەمێکی چاو حیزی
ناوبانگ زڕاو
قەڵەمەکانی گیرفانی"موشیری حەمەی سلێمان"
"راپۆرت"یان ئەدا لە بەردەقارەمانو
دەستیان ئەخستە ناو دەستی
"فرایزەر"و
ئەکەوتنە پێشی"سیکەکان"

ـ 9ـ

ئەو ڕۆژانەی
کە یەکەمین پۆلە هەڵۆ
بەدارستانی ئاگردا ڕەت ئەبوونو
دڕیان ئەدا بەدیواری نێزەو چەقۆ
ئەو ڕۆژانەی بە باڵی سوور
پەڵە هەوریان خوێناویی کرد
لە تاریکیی شارو گوندا
چرای چاوی خۆیان هەڵکرد

ئەو ڕۆژانە:
پیاوانی پووت
کەڵەشێرە بەزیوەکان
لەهەندەران
زاریان بۆ بەختی نەهاتی کورد هەڵ ئەدا!
لەسەر مەسەلەی ڕەوای کورد!
لەناو یەکدا
چەڵە مشکێنەیان ئەکرد
گەر تاقەتیشیان بچوایە
یەکی مێشکوژێکیان پێ بوو
مێشیان ئەکوشت!

* * *

هاوڕێکەم
بۆی نووسیبووم
هاتن.. بردیان
وتیان تەنها دەقیقەیەك
دایکی لەبەر دەرگاکەدا هەڵتروشکا
دەقیقەیەك بوو بەمانگێ
بوو بە ساڵێ
دەقیقەیەك بوو بەحەوت ساڵ
دوێ ئێوارە
لەگەڵ خەڵكو خوای گەڕەکدا

دایکیمان ناشت!

★ ★ ★

لەهاوڕێکەم نەگەڕان
هەتا ڕۆژێ دەمو چاویان
خستە بەر دەس پەیکەرتاشێ
بۆ ئەوەی تێکی باتەوەو
سەر لەنوێ بیتاشێتەوە
هاوڕێکەم!
دەمو چاوی خۆی لە تەشوێ
ڕاپسکانو
چووە پاڵ هەڵۆ سوورەکان!

ـ 10ـ

دیواری ترسو بێ دەنگی درزێکی گەورەی تێ بووە.
نەك کوولەکە ئێستە بانگ لە کێو دا ئەدرێ.
نەدوان نە سیان نە چوار
سێدارەکان بەڕیز ئەچنە ناو مەرگەوەو پێ ئەکەنن
ئیستە پایتەخت کارگەی مەرگەو شارێکە شووم
بە یەکسانیی، گریان بەسەر
ئافرەتانو منداڵانی کوردستانا دابەش ئەکات
ئیستە پایتەخت، هەموو، هەموو بەیانیانێ
دەستو پلی خوێناویی خۆی

لەناو دیجلەدا ئەشواتو
دیجلەش هەر تفی لێ ئەکات!
دیواری ترس‌و بێ دەنگی درزێکی گەورەی تێ بووە
هاژە چۆن لەناو گەرووی شەپۆلدا دەر ئەهێنرێ؟!
کێ ئەتوانێ گڤەو لوورە لەناو دەروونی زریاندا
هەڵبکەنێ؟!
کێرد چەند رۆچێ ئەوەندەی تر
بەرەو ژوورتر خوێن هەڵ ئەچێ
دیواری ترس‌و بێ دەنگیی قڵیشاوە
خوێن چرایەو داگیرساوە.

★ ★ ★

ئەی هەڵۆی سوور!
هەڵۆکانی داستانی نوێی کوردستانم
لەسێبەری باڵتانایە
ئەژین، ئەڕۆن دەنگ هەڵ ئەبڕن
شیعرەکانم!

★ ★ ★

ئەی هەڵۆی سوور!
هەڵۆکانی داستانی نوێی ئەم شاخانە
کەهاتنەوە:
خەمی زەردی ئەم دەشتانە شین بوونەوە
ئەو گۆمانەی شەوان درەنگ،

مانگی گریاو سەری ئەخستە پەنجەرەی،
بێ تروسکەی دڵیانەوە.
ڕوون بوونەوە.
لقی درەخت گۆپکەی بزەی دەرکردەوە
شاخ تەوێڵی گرمۆڵە بووی
لەبناردا هەڵگرتەوەو..
لەهەورا هەڵیکردەوە!

* * *

ئەی هەڵۆکانی داستانی ئەم شاخانە
ڕۆژانێ بوو
کوردستانم کەشتیەکی بەرەڵڵای ناو
گەرداوێکی ڕەشو تووش بوو
ئێوە چوونو جارێکیتر گرتتانەوە.

* * *

من خەریك بووم
لەتینوێتیدا بخنکێم
کە بارانتان بۆ باراندم
من ترس رۆحی ئەکێشام
کە هیواتان لەناو گیاندا بۆ ڕواندم
من خەریك بوو.. نەهەنگەکانی تاریکی
قووتم بدەن
وەختێ چراتان بۆ ناردم

ئەی باران‌و هیواو چرا
ئەی سێ برا
مادەم ئەو جارە نەمردم
هەرگیز نامرم!.

★ ★ ★

کە کێرد پۆلە هەڵۆی بینی
سوور ئەچنەوە
بەسەر دەمی تیژی ئەودا
بەرەو گزنگ ئەپەڕنەوە
کە کێرد زانی بەچکە هەڵۆی
تر، باڵ ئەگرن
خەوی زڕا
کێردەکانی ئەم لاو ئەولای کۆکردەوە
کێردی سێ لا
لەسەر هەسانێکی تازە
دەمی خۆیان تیژ کردەوە
کەوتنە ڕێگا
کاروانی هەڵۆی بەرەو ژوور
بەشوێن ئاگردا ئەگەڕێ
هەڵ ئەلەرزێ
کاروانی هەڵۆی بەرەو ژوور
بەفر ئەخوات‌و لەناو بەفرا هەڵ ئەکوڕمێ

ڤینی سێ لا
گوێزانێکی سێگۆشە بوو
پیلانێکی سێگۆشە بوو
ئەوەتا وا
پیلانی سێ گۆشە ئەڕوا
توند ناوقەدی هەکارـ ئەگرێ
دوپشکی سێ چزو ئەڕوا
ئەدا بە لەشی هەڵۆوە.
پیلان پۆشتەو پیلان تێرە
هەڵۆ ڕووتەو، هەڵۆ برسیی
بەڵام پیلان سەری شۆڕەو
هەڵۆ سەرکەشی سەربەستی
ئەوەتا وا
سێ گۆشەی کێرد
کڵاوو مشکی خێڵەکیی ناو"هەکاری" لەسەر ناوە
خێڵ: خەنجەرێکی کرمانجی شەلو کوێرە
خێڵ: بێ "سەرە"و پشیلەیەکی کێوییەو
چڕنوکەکانی هی خۆی نین
خێڵ: مێژوویەکی نووستووەو
بەرازێکی زامدار کراو.
کاروانی هەڵۆی بەرەو ژوور
جۆگە خوێنێکی مەییوە لەسەر سنووری

برسێتیو تەم

خێڵو شاڵاو

شاخی بەفرو

تەلبەندی داو.

⋆ ⋆ ⋆

هەڵۆ لە لوتکەدا نەبێ نامرێ

بەر لە دوا کۆچ

باڵ لە خوێنی خۆی وەرنەداو

ئاسمان نەگرێتە باوەشی

ئۆقرە ناگرێ!

⋆ ⋆ ⋆

ئەی لاوکی هەڵۆی سووری

ناوچەی هەکار

گوێمان لەسۆزی برینتە

چەندە قووڵەو چەند بەرینە!

ئەی کێوی داستانی هەڵۆی

سووری هەکار!

چاومان لەخوێنی ڕژاوی،

کڵپە سەندووی

سەری لووتکەی ئاگرینتە

چەند بەتینە!

⋆ ⋆ ⋆

پەندی ڕێگەی

کۆچی بەرەو ژووری هەڵۆ
بۆ هەڵفڕینی سبەینێ
لەژێر باڵدا
بوو بە پشکۆ

⋆ ⋆ ⋆

هاوڕێکەم
بۆی نووسیبووم:
کەم کەس زانی هەر هەمان ڕۆژ
ـ ئەوـ زەردە پەڕ لە"هەکار"دا
شەهید کرا
کەم کەس زانی هەر هەمان ڕۆژ
بانگی شێوان
لەدالانی مەخفەرێکی بیاباندا
"گوڵە"ی ژنی ژانی گرتو
کوڕێکی بوو
کەم کەس زانی.
کەم کەس.
کەم!

⋆ ⋆ ⋆

ئەی شاعیرە بێدارەکە
لەگەڵ شاخدا تۆیش بێداری
چاوت وەکوو چاوی هەڵۆ

ئاسمانی بەرین ئەپێوێ
ڕێگەکان ئەخوێنێتەوە
لە هەڵدێرانی دوێنێیەوە
سەرکەوتنی لوتکە فێر بووی
شیعرەکانت شاخەوانن
بەسەر پلەی خزو لووسدا هەڵ ئەگەڕێن.
شیعرەکانت پێستی دەستو پێو قاچو قولە ناسکەکەی
دوێنێی خۆیان وەکوو کاژێ فڕێ داوە.
ئەی شاعیرە خەم خۆرەکە
تۆ بێداریتو ئەمشەوت
پڕ لە ڕەهێڵەو بارانی سووری شیعرە.

* * *

پۆلە هەڵۆ سوور ئەچنەوە
گوڵجارێکە ئاسمانەکەم
ئەم شەو شیعر
لەوە ناچێ خۆش کاتەوە
لەوە ناچێ ئەم هەواری
سەرە شەیدایەم جێ بێڵێ.
من ئەمەوێ پشوویەك بەم
ئەو، ساوایەو جگەرگۆشەو
خۆی هەڵ ئەداتە سەر سنگم
سنگم نواڵەی وشەیە.

من ئەمەوێ پەنا بگرم
ئەو بە باوە ئەبارێتو
دێتە بەرۆكو سنگمەوە.
سنگم خاکی ئەم عەشقەیە.
من ئەمەوێ جگەرەیەك داگیرسێنم
ئەو ئاگرێ لە ناو ناخما ئەکاتەوەو
بە ماڵەوە ئەمسووتێنێ!
ئەمشەو شیعر
لەوە ناچێ خۆش کاتەوە
ئەی ڕێژنەی شیعری بەتاو!
داکەو داکە
چاوی هەورت قەت لێك نەنێی
داکەو داکە
وام لە ـ بەر ـ تا، غەرقم بکەی
غەرقم نەکەی ناگەمە قوڵایی عەشقت
غەرقم نەکەی نە تۆو نەخواو نە کوردستان
نەخەونی شەپۆلو گێژەن.. هیچ نابینم
غەرقم نەکەی!
چاوم لە ناو هاژەتایە
شمشێری سووری برووسکەی
شیعری ئەمشەو!
ـ لێم دە ـ بۆ ئەوەی ئەم لەشە

ببێ بە یەك پارچە كڵپە

وشە نەچێتە كڵپەوە داناگیرسێ

دەنگی هەڵۆی سوور نابیسێ

ئەی چەخماخەی شیعری ئەمشەو

لەناو خۆتا بمتوێنەوە

تا بتوانم بتنووسمەوەو بتخوێنمەوە

ئەمشەو شیعر لەوە ناچێ

خۆش كاتەوە

ئەو ئەبارێو هەر ئەبارێو

من داستانی هەڵۆی سووری

ئەم شاخانە ئەخوێنمەوە.

ئەمشەوشیعر لەوە ناچێ

خۆش كاتەوە

هەور تەتەرێكە خێراو مژدەی سەوزی

ئەم بارانە ئەدا بە تۆ

بچۆ بەری

بچۆ بەریو

لەخۆشیاندا تێر تێر بگری!

تشرینی یەكەمی/ 1981

* لەبەهاری 1987 دا و لەشام، لەكۆمەڵە شیعرێكی وەرگێڕدراوی شاعیری بەناوبانگی یۆنانی "ڕیتسۆس"دا هەندێ وێنەم بەرچاو كەوت كەجۆرە لێكچونێكیان لەگەڵ وێنەكانی ئەم پارچەیەدا هەبوو، دوو خەیاڵی شاعیرانە بۆ یەك بۆچوونو دەربڕینی هاوبەش، نووسینی ئەم تێبینییەم بەپێویست زانی.